

Liisa-Ly Pakosta
Justiits- ja digiminister

01.04.2026 nr /e-kirjas/

Kohtute 2026. aasta täiendavast kärpest

Lugupeetud minister

Justiits- ja digiministeerium (JDM) esitas esimese ja teise astme kohtutele 2025–2027. aasta kärpeülesanded, eristades kohtute tegevuskulude kärped ning RKAS-i remondikomponendi vähendamise. Kohtute 2025. ja 2026. aasta kärpeülesanne oli järgmine:

	2025	2026
Kohtute kärpeülesanne, eur	2 007 323	3 700 496
Kohtute tegevuskulude kärpe, eur	1 110 000	1 693 173
	2025-2026	
RKAS remondikomponendi vähendamine, eur	897 323	

Kinnitasite oma 07.01.2026 käskkirjaga nr 2 kohtute 2026. aasta eelarved mahus 61,7 mln eurot, seal hulgas eelarvekärbe summas 3,7 mln eurot.

Tänaseks on selgunud, et Rahandusministeerium ei nõustunud sellega, kuidas JDM valitsemisalas on Riigi Kinnisvara AS-i vahendid, täpsemalt remondikomponendi vähendamine, 2026. aasta eelarvesse planeeritud ning pidas vajalikuks eelarve limiitide korrigeerimist.

JDM on kohtutele kinnitanud, et RKAS-i reall arvestatud kärbet ei ole võimalik asendada JDM valitsemisala asutuste vaheliste eelarvemuudatustega nagu oli üks Rahandusministeeriumi soovitusi, vaid see tuleb kohtutel katta majandamis- ja tööjõukulude täiendava vähendamisega.

Kohtud on seisukohal, et 07.01.2026 käskkirjaga kinnitatud eelarves on kohtud 2025. ja 2026. aasta kärpeülesanded täitnud ning RKAS remondikomponendi vähendamisest tekkinud probleemi lahenduseks ei saa olla kohtute eelarvete täiendav kärpimine. Kohtute haldamise nõukoda oli oma 13.03.2026 istungil samal seisukohal ning tegi Vabariigi Valitsusele ettepaneku lugeda kohtute täiendav kärbe kaetuks täitmata kohtunike kohtadest tekkinud palgafondi ülejäägiga¹. Rõhutame, et tegemist on reaalse kokkuehoiuga ehk seaduse alusel

¹ KHN leiab, et juba kinnitatud I ja II astme kohtute 2026. aasta eelarves realselt kohtute kasutada olevate vahendite vähendamine u 0,9 mln euro võrra takistab tõsiselt õigusemõistmise korra kohast toimimist. Seetõttu leiab KHN, et Vabariigi Valitsusel tuleb leida võimalus katta eelnimetatud summale vastav täiendav kärpe-eesmärk 2026. aastal täitmata kohtunike ametikohtade palgafondist kokku hoitava summa arvelt.

kehtestatud ministri määrusega ette nähtud kohtuniku ametikohtade arvule vastava palgakulu vähenemisega tingituna kohtuniku ametikohtade ajutisest täitmata jätmisest.

2026. aasta algusest on kohtutes alaliselt täitmata 13 kohtuniku ametikohta, neist 11 kohta esimeses astmes ning 2 kohta teises astmes. Kuna valdavat osa esimese astme konkursse pole 31.03.2026 seisuga välja kuulutatud ning kohtunikukoha täitmine võtab aega kuni 9 kuud, siis hindavad kohtud 2026. aasta kohtunike palgafondi ülejäägiks umbes 1,2 mln eurot, mis võimaldab katta RKAS-i remondikomponendist tekkinud täiendava kärpe. Kohtutega seoses tuleb rõhutada, et riigieelarves ette nähtud n-ö piirmäärata kulude, mille hulka kuulub ka kohtunike palgakulu, osakaal kohtute eelarves on väga suur võrreldes seda liiki kulude osakaaluga teiste asutuste kulude hulgas. See kohtute eelarvestruktuuri iseloomustav eripära õigustab kohtute hinnangul erandi tegemist meile teada olevalt Vabariigi Valitsuses kokku lepitud üldpõhimõttest, et piirmäärata kulude (liik 10) arvelt kärpeid ei tehta.

Juhul kui kohtud on sunnitud eelviidatud 897 323 euro suuruse kärpe tegema siiski personali- ja majandamiskulude arvelt, kahjustab see õigusemõistmise korra kohast toimimist, tuues kaasa vähemalt mõnd liiki kohtuasjade menetlusaegade olulise pikenemise. Asjaomane summa võrdub 19 kohtujuristi aastapalgaga. Sellises mahus kulude vähendamisega kaasnevaks tagajärjeks on kohtute tulemuslikkuse, so lahendatavate kohtuasjade, vähenemine mahus, mis võrdub ligikaudu 10 kohtuniku aastase tööpanusega. Vältimaks menetlusaegade olulist pikenemist kõigis kohtuasjades, on kohtud sellisel juhul sunnitud lisaks tarbijakrediidilepingutest tulenevatele vaidlustele valima veel täiendavaid kohtuasjade liike, näiteks au teotamine ja teised väiksema sotsiaal-majandusliku mõjuga kohtuasjad, mille lahendamine, sh kohtunikule menetlemiseks jagamine, jääb ootele kuni kohtul olemasolev ressurs on nende menetlemiseks piisav. Ressursi vähenemisest põhjustatud negatiivne jõudlus on pikaajalise mõjuga probleem, avaldades lahendamata asjade jäägi suurenemises ning pikenevates menetlusaegades mitmete aastate jooksul.

Õigusemõistmise korra kohase toimimise tagamiseks palume leida võimalus RKAS-i remondikomponendi vähendamisest tekkinud 2026. aasta täiendava kärpe katmiseks kohtunike palgafondi ülejäägist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristjan Siigur, Tallinna Ringkonnakohtu esimees
Tiina Pappel, Tartu Ringkonnakohtu esimees
Priit Kama, Viru Maakohtu esimees
Marek Vahing, Tartu Maakohtu esimees
Liina Naaber-Kivisoo, Harju Maakohtu esimees
Indrek Nummert, kohtunik Pärnu Maakohtu esimehe ülesannetes
Kaupo Kruusvee, Tallinna Halduskohtu esimees
Ene Andersen, Tartu Halduskohtu esimees
Hans Moks, kohtudirektor
Tiina Ereb, kohtudirektor